

Nr. 02 din 28.03.2018

AVIZUL

Catedrei de reabilitare medicală, medicină fizică și terapie manuală a IP USMF „Nicolae Testemitanu” asupra protoalelor clinice instituționale: „Tratamentul balneosanatorial al pacienților cu afecțiuni bronhopulmonare cronice și ORL”, „Tratamentul balneosanatorial al pacienților cu boli ale aparatului cardiovascular”, „Tratamentul balneosanatorial al pacienților cu diabet zaharat”, „Tratamentul balneosanatorial al pacienților cu maladii ale aparatului locomotor”, „Tratamentul balneosanatorial al pacienților cu maladii ale sistemului nervos central și periferic”, „Tratamentul balneosanatorial al pacienților cu maladii ginecologice și urogenitale”, „Tratamentul balneosanatorial al pacienților cu maladii ale tractului gastrointestinal”, elaborate de către stațiunea balneară „STRUGURAȘ”.

(Proces verbal Nr.8 al ședinței Catedrei din 28.03.2018)

Prezenți:

Pascal Oleg - dr. hab. șt. med, prof. univ., șef catedră

Pleșca Svetlana - dr. șt. med., asistent univ.

Tăbiră Alisa - asistent univ.

Vizdoagă Anatolie - asistent univ.

Chihai Victoria - asistent univ.

Gherman Ana - asistent univ.

Bulai Marina - asistent univ.

Prepelita Adrian - asistent univ.

Lucia Gadibadi - laborant superior.

Melnic Adrian - laborant.

Digitally signed by Ursu Nina
Date: 2021.04.21 14:41:01 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ordinea de zi:

S-au discutat și analizat Protoalele clinice instituționale în tratamentul balneosanatorial al pacienților cu maladii ale sistemului gastrointestinal, urogenital, bronhopulmonar, cardiovascular, osteoarticular, nervos central și periferic, diabet zaharat elaborate de către stațiunea balneară „STRUGURAȘ”.

Decizie:

- Protoalele clinice instituționale „Tratamentul balneosanatorial al pacienților cu afecțiuni bronhopulmonare cronice și ORL”, „Tratamentul balneosanatorial al pacienților cu boli ale aparatului cardiovascular”, „Tratamentul balneosanatorial al pacienților cu diabet zaharat”, „Tratamentul balneosanatorial al pacienților cu maladii ale aparatului locomotor”, „Tratamentul balneosanatorial al pacienților cu maladii ale sistemului nervos central și periferic”, „Tratamentul balneosanatorial al pacienților cu maladii ginecologice și urogenitale”, „Tratamentul balneosanatorial al pacienților cu maladii ale tractului

gastrointestinal”, elaborate de către stațiunea balneară „STRUGURAŞ” pot fi utilizate pentru activitatea internă a instituției cu revizuirea anuală și ajustarea la Protocole Clinice Naționale existente.

Şef catedră
dr. hab. şt. med., prof. univ.

Licităția publică ocds-b3wp1-MD-1616766068264

Certificat pentru confirmarea capacității executării calitative a contractului de achiziție

Sanatoriul "Struguraș" și-a început activitatea în anul 1982. Stațiunea este așezată pe malul stâng la rîului Nistru, între satale Cocieri și Molovata Nouă, r. Dubăsari, departe de fabrici, uzini industriale și.a.. Stațiunea dispune de bloc de cazare cu 3 și 5 etaje, cu odăi bine amenajate conform cerințelor cu Tv, frigider, mobilier, tacâmuri, și servicii de masa, fiecare odaie dotată cu bloc sanitar conform normelor. Capacitatea este de 340 locuri. Stațiunea este alimentată în regim de non-stop cu apă caldă și rece. Blocul alimenrat este compus din două săli, blocul curativ are 4 nivele, blocul administrativ, toate edificiile sunt unite între ele prin galeree de trecere.. Stațiunea își desfășoară activitatea anul împrejur.

Stațiunea activează în baza "Certificatului de Acreditare" eliberat de către Agenția Națională de Evaluare și Acreditare a MS RM.

Parcul de pe teritoriul stațiunii cu o suprafață de aproximativ 8ha, este compus din pomi și arbuști. Pin, nufăr, nuci, tei, mestecăni, salcim, castani, scoruși,, salcie plîngătoare și multe alte specii care îmbogățesc aerul cu substanțe volatile aromatice.Datorită faptului așezării stațiunii pe o coastă a râului Nistru cu relief de șes și coline lîngă bazinul mare de apă, clima are efect a "hornului,, datorită acestui fapt aerul este îmbogățit cu o cantitate mare de oxigen.Odoranții care se conțin în aer provoacă distrugerea microbilor din organele respiratorii.În urma plimbărilor pe aceste locuri frumoase și inspirația acestui aer îmbogățit , la pacienți se modifică tonusul sistemului nervos central, regleză ritmul cardiac, se schimbă pozitiv reactivitatea și starea psihoemoțională.

Piscina naturală formată în bazinul rîului Nistru are o mare importanță în tratamentul balneosanatorial. Se primesc băi de aeroterapie, helioterapie, bronzare, inot și kinetoterapie. Apa cu mișcările active acționează pozitiv la sistemul periferic sanguin, la fel asupra sistemului nervos central, favorizează restabilirea stării funcționale a sistemului cardiac dereglat.Are acțiune analgezică și micșorează tonusul muscular în apă caldă.

Pe malul râului este amenagată plaja cu nisip de râu, teren pentru primirea băilor solare și de aer. Pe teritoriul sunt amenajate terenuri sportive de volei, ping-pong. Pe timp de vară sunt organizate plimbări cu vaporul pe râul Nistru.

Toți acești factori naturali de care dispune stațiunea favorizează procesul de tratament prin modificarea coeficientului mediu de productivitate a mecanisme metabolice ce duc la mărire imunității organismului la factorii mediului înconjurător, normalizează funcția sistemului nervos, cardiovascular, respirator.

Experiența acumulată

. Pe parcursul anilor de când funcționează sanatoriul „Struguraș” și până în prezent au primit tratament circa 157400 de pacienți.

La începutul activității sanatoriului "STRUGURAS" ca tratament cu apă minerală, apa minerală de uz intern era transportată de la izvoarele din Morșin, pe parcurs a fost dat în exploatare fântâna arteziană cu apă minerală №5.

Conform cercetărilor Institutului Cercetător din Odesa, procentul de mineralizare este de 5,9-7,3g/dm³. Apa mineral este utilizată atât cu scop intern cît și extern în bazinul curative și este destinat pentru efectuarea hidroprocedurilor de tratament și călărit (gimnastica curative, înnotul dozat, scăldatul) și ca băi cu apă mineral de la sursă.

Pentru maladiile aparatului respirator a fost data în exploatare în anul 2018 salina , cu o suprafață de 60m², dotată su bulgări de sare extrași din salina "Slănic Prahova". Concomitent un efect benefic în tratamentul organelor respiratorii inclusive pneumofibroze post COVID este folosit decoctul Nr. 40.

Un efect benefic în tratamentul maladiilor ficatului este tratamentul cu ciai de măcieș și brînză proaspătă de vaci.

Dacă la începutul activității sanatoriului, ca factori naturali era folosit nămolul curativ, parafina și ozocherita, băile cu concentrate,ș.a., mai apoi cu sădirea și creșterea parcului, ca tratament se folosește aerofitoterapia, helioterapia, argila.

Infuzia din specii din erburi № 6, în cazul hepatitelor cronice are un efect bun spasmolitic și holitic.

A fost introdusă o metodă nouă de tratament pentru afecțiunile tractului gastrointestinal (gastrită, boala ulceroasă fără complicații, esofagită de reflux) – electroforeza intra-viscerală cu apă minerală.

Un efect deosebit de important are tratamentul cu ampeloterapie, cu efectul tonizant, conținutul bogat de minerale, precum K și glucoză este folositor pentru pacienții cu maladiile sistemului cardiovascular: mărește tonusul muscular și îmbunătățește funcția contractila a cordului, sporește reabilitarea pacienților după infarct miocardic. Are un efect diuretic sporit , acțiune slabă laxativa. Normalizează secreția gastrică, îmbunătățește motorica tractului digestiv , se mai folosește și ca expectorant în bolile cronice pulmonare. Elimină toxinele din organism la intoxicații. De asemenea sucul de poamă îmbunătățește hematopoeza. Acțiunea lui ca oxidant puternic este un remediu puternic în profilaxia maladiilor oncologice. Ampeloterapia activiază procesele metabolice mai ales hidrominerale, mărește funcția de elimenare a rinichilor, mai repede se elimină produsele toxice formate în urma proceselor metabolice a organismului, sporește funcția motorică a stomacului. Tratamentul este folosit în maladiile ale sistemului cardiovascular(hipertensiunea arterială, hipotonii), aparatului respirator, sistemului renal, afecțiunile ficatului, afecțiunile tractului digestiv (gastrite cu aciditate marita , constipații spastice ș.a), anemii, afecțiunile sistemul nervos central și periferic, insomnie, afecțiunile sistemul osos. Tratamentul complexelor bronșitelor cronice obstructive cu inhalator ultrasonore cu eufelină 2,4 % 3,0 + hidrocortizonă 4 mg, tinctură Eucalypt, tinctură Gălbenele, tinctură Prospan, sol hipertonici 7%, haloterapie, masajul segmentar a cutiei toracice, gimnastica de respirație după A. Sterlnicova, aerofitoterapia se obține un efect bun mucolitic, brohidilatant, se mărește volumul respirator pulmonar. Băile în combinație, sarte de mare, extract de salvie, conifere, au un efect benefic în tratamentul maladiilor sistemei respiratorie.

Capacitatea instituției sanatoriului "STRUGURAS" este de 340 locuri.

Numărul angajaților

Statele de angajați este de 117 angajați.

- **Dotarea tehnică a aparatajului din blocul curativ**
 - **Secția fizioterapie – 14 sofe**

Nr.d/o	Denumirea dispozitivelor	Un. măs	Cantitatea
1	Amplipuls-5	Buc	2
2	Potoc-1	Buc	5
3	Apatat "Corona"	Buc	1
4	Aparat "Iscra"	Buc	2
5	Aparat „Media-Sono”	Buc	1
6	Aparat "Polius – 4"	Buc	2
7	Aparat "UVC-66"	Buc	1
8	Aparat "Termopolis"	Buc	1
9	Lampa "Solux"	Buc	1
10	Aparat RUV	Buc	2
11	Aparat "Rikta"	Buc	1
12	Aparat "Neurodin"	Buc	1
13	Aparat "Mikelangelo"	Buc	1
14	Termostat	Buc	1

- **Cabinetul de parafină și ozokerită – 7 sofe**

Nr.d/o	Denumirea dispozitivelor	Un. măs	Cantitatea
1	Cazan "KASCAD-40"	Buc	2
2	Termostat	Buc	1

- **Cabinetul de imagistică**

Nr.d/o	Denumirea dispozitivelor	Un.măs	cantitatea
1	Aparat "Chison-85000"	Buc	1

- **Secția de balneo/hidroterapie**

Nr.d/o	Denumirea dispozitivelor	Un. Măs	cantitatea
1	Căzi	Buc	6
2	Cadă băi-perle	Buc	1
3	Băi turbionale/cvadricekulare	Buc	1

- **Cabinetul de duș-masaj subacvatic – 2 sofde**

Nr. d/o	Denumirea dispozitivelor	Un.măs	cantitatea
1	Cadă "VOD-56"	Buc	1
2	Cadă "VOD-30"	Buc	1

- *Cabinetul de inhalații*

Nr. d/o	Denumirea dispozitivelor	Un.măs	Cantitatea
1	Aparat "Vulcan-2"	Buc	2
2	Aparat cu ultrascurt nebulizer Hospyneb	Buc	3

- *Cabinete de masaj - 7 cabinete*

- *Cabinetul de ginecologie*

Nr. d/o	Denumirea dispozitivelor	Buc	cantitatea
1	Fotoliu ginecologic	Buc	1
2	Măsuțe pentru proceduri	Buc	1

- *Stabilimentul de piloidoterapie – 9 sofe*

Nr d/o	Denumirea dispozitivelor	Un. Măs	Cantitatea
1	Cazan CPAM 60/17	Buc	2
2	Măsuță pentru tampoane	Buc	1
3	Mașină de spălat	Buc	1

- *Cabinetul de laborator*

Nr. d/o	Denumirea dispozitivelor	Un. Măs	Cantitatea
1	Calculator formula leucocitară	Buc	1
2	Analizator STAT-Fax	Buc	1
3	Microdozator 20-200 mkl	Buc	1
4	Calorimetru CFC	Buc	1
5	Centrifugă OPN -3.02 SN	Buc	1
6	Dulap de sterilizare GP-202	Buc	1
7	Microscop binocular XJS 301	Buc	1
8	Microscop G 201	Buc	1
9	Termostat TC – 80	Buc	1
10	Microdozator 100-1000 mkl	Buc	1
11	Microdozator 1-100-1000 mkl	Buc	2
12	Microdozator 50-500 mkl	Buc	2

- *Cabinetul de Kinetoterapie mecanică și ocupațională*

Nr.d/o	Denumirea dispozitivelor	Un.măs	Contitatrea
1	Aparsat de forță MULTI GYM	Buc	1
2	Bandă de alergat NORDIC TREC	Buc	2
3	Bicicletă FITNESS GOLF-S	Buc	1
4	Bicicletă FITNESS GOLFP 7663	Buc	1
5	Bicicletă URRR 500	Buc	1
6	Bicicletă URRU 500 UPRIGHT	Buc	2
7	Bastoane	Buc	18
8	Cercuri pentru scară	Buc	2
9	Cercuri pentru gimnastică	Buc	19

10	Coarde	Buc	30
11	Con pentru gimnastică	Buc	1
12	Covorașe fitness	Buc	20
13	Disc pentru gimnastică	Buc	1
14	Espander	Buc	1
15	Haltere	Buc	16
16	Mingi pentru fitness	Buc	6
17	Pistă pentru alergări	Buc	1
18	Scaun pentru pres	Buc	1
19	Stepper	Buc	1
20	Scaun pentru gimnastică	Buc	4
21	Şvedscaia stenca	Buc	2
22	Ştanga	Buc	1

- *Cabinetul de nămol galvanic*

Nr d/o	Denumirea dispozitivelor	Un. Măs	cantitatea
1	Aparat "Potoc - 1"	Buc	4
2	Cazan KPAm 60/71	Buc	1

- *Cabinetul de aromomuzico-terapie*

Nr. d/o	Denumirea dispozitivelor	Un. Măs	Cantitatea
1	Ionizator lantă 5	Buc	2
2	Magnitola	Buc	1

- *Cabinetul de irigări intestinale*

Nr.d/o	Denumirea dispozitivelor	Un. Măs	Cantitatea
1	Aparat "Colon Hidromat II"	Buc	1
2	Aparat "COLON"	Buc	1

- *Cabinetul de masaj vacuum-aspirator*

Nr. d/o	Denumirea dispozitivelor	Un. Măs	Cantitatea
1	Aparat manual pentru vacuum	Buc	1

- *Piscina*

Nr.d/o	Denumirea dispozitivelor	Un. Măs	Cantitatea
1	Bazin 12 x 6	Buc	1
2	Sauna	Buc	1
3	Jacuzzi	Buc	1

- *Cabinetul de haloterapie*

Nr.d/o	Denumirea	Un. Măa	Cantitate
1	Aparat pentru pulverizare aerului cu ioni de NaCl	Buc	1

- **Cabinete de masaj - 7 sofe**

Nr.d/o	Denumirea dispozitivelor	Un. Măs	Cantitatea
1	Masă de masaj	Buc	7

- **Cabinetul stomatologic**

Nr. d/o	Denumirea dispozitivelor	Un. Măs	Cantitatea
1	Aparat KD "828-HS" N2NRO	Buc	1
2	Aparat Pupinel 2000	Buc	1

- **Postul de gardă**

Nr. d/o	Denumirea dispozitivelor	Un. Măs	Cantitatea
1	Aparat ECG	Buc	2
2	Distrugător ace, seringi GPS	Buc	1

- **Cabinetul de autoclavare**

Nr. d/o	Denumirea dispozitivelor	Un. Măs	Cantitatea
1	Autoclav GK-25	Buc	1
2	Distilator DA -4 T-3	Buc	1

Numărul angajaților

Statele de angajați este de 147,75 angajați.

În sanatoriu activează :

Total medici – 12 lista se anexează).

Medici cu categoria superioară - 6

Medici cu categoria I - 1

Medici cu categoria II –

Medici fără categorie – 3.

Total asistenta medicale – 30 (lista se anexează):

Asistente medicale cu categoria superioară – 13

Asistente cu categoria I – 5

Asistente cu categoria II – 5

Asistente fără categorie – 7.

Sanatorul respectă Ordinului MS nr. 100 din 10.03.2008 ”Cu privire la Normativele de personal medical” Anexa 8 ”Normativele de personal medical în Centrele medicale de reabilitare”.

Toate cabinetele sunt dotate cu lămpi cu raze ultraviolete, cu truse medicale de prim ajutor, conform cerințelor Ministerului Sănătății. Sanatorul întreprinde măsuri pentru prevenirea răspândirii virusului hepatitei “B”, SIDA și altor boli infecțioase. În secțiile de diagnostic și tratament se utilizează instrumentariu medical de o singură folosință, iar obiectele cu destinație medicală care necesită a fi supuse sterilizării se prelucrează conform instrucțiilor elaborate de Ministerul Sănătății și se sterilizează în autoclav. În cabinetele unde se lucrează cu

instrumente medicale sunt afișate regulile de prelucrare, spălare și sterilizare a instrumentului medical.

Stațiune activează cu respectarea tuturor OMS, ghidurilor, regulamentelor interne instrucțiunilor referitor la măsurile de protejare și răspîndire a infecției COVID-19.

Cantina.

Cantina sanatoriului dispune de două spații, sala mare de 240 locuri și sala mică de 120 locuri și este dotată cu utilaj necesar, în anul 2015 – 2017 sau procurat utilaj nou - plită pe gaze naturale, mașină de spălat tacâmuri, malaxor, mașina de tocata carne, mașina de feliat legume, mașina de curățat cartofii, mașina de feliat mezeluri, cașcaval, microundă, congelator, mese și rafturi de inox, tacâmuri de deservire. În ambele săli este instalat aer condiționat vară-iarnă. Pacienții sunt așezați la masă a către patru persoane. Depozitul alimentar este amenajat cu camere frigorifere, frigidere-congelatoare, dispune de lift pentru primirea produselor și unul pentru a ridica produsele în cantină.

Cazangeria.

Cazangeria sanatoriului este de tip modern, se alimentează cu gaze naturale și biomasă, dispune de trei cazane de tip Italian.

Autoparcul.

Autoparcul dispune de mașina de tip Mercedes pentru produse alimentare, echipată cu frigide conform cerințelor, cu certificat eliberat de Centru de Medicină Preventivă și de la Centrul Veterinar sanitar. Un microbuz de tip Mercedes, pentru deplasarea gratuită a pacienților de la autogara Dubasuri la stațiune, conform graficului indicat în biletul de tratament. În autoparc este mașina pentru evacuarea deșeurilor. Autoparcul mai dispune de două microbuze de tip Mercedes cu 16 și 19 locuri pentru organizarea excursiilor pentru pacienți.

Recepția.

Recepția este amplasată la etajul unu din blocul locativ, este dotată cu calculatoare conform cerințelor și program elaborat de CNAS RM. Recepția este deservită de administratorul principal. Aici este situat și cabinetul asistentelor de gardă care activează în regim de non-stop.

Licităția publică: ocds-b3wdp1-MD-1616766068264

Anexă la Certificatul pentru confirmarea executării calitative a contractului de achiziție

Lista odăilor

112	114	116	118	120	121	122	123	124	125
126	127	128	129	130	131	132	133	134	135
136	137	138	139	140	141	142	143	145	147
149	212	214	216	218	220	221	222	223	224
225	226	227	228	229	230	231	232	233	234
235	236	237	238	239	240	241	242	243	245
247	249	312	314	316	318	320	321	322	323
324	325	326	327	328	329	330	331	332	333
334	335	336	337	338	339	340	341	342	343
347	349	301	302	303	304	305	306	307	308
309	310	401	402	403	404	405	406	407	408
409	411	413	415	417	419	501	502	503	504
504	506	507	508	509	511	513	515	517	519
8/1	8/2	8/3	8/4	6/1	6/2	6/3	6/4	7/1	7/2
7/3	7/4	10/1	10/2	10/3	10/4	11/1	11/2	11/3	11/4
201	202	203	204	205	206	207	208	209	211
213	215	217	219	13/1	13/2	13/3	13/3	13/4	13/5

Confirmarea calității serviciilor

Proceduri standarde indicate pentru tratament în lipsa contradicțiilor Conform OMS 432 din 25.05. 2011 “ Cu privire la organizarea și functionarea serviciului Reabilitare Medicală și Medicină Fizică din RM”

Lista cu enumerarea procedurilor standarde incluse în prețul biletului de tratament în lipsa contradicțiilor medicale:

- **Proceduri de climatoterapie:**

Terencur – mers dozat pe teren cură de teren special, de trei ori pe zi.

Aeroterapie – plimbari la aer în parc, zilnic de 3-4 ori pe zi.

Helioterapie – băi cu soare în orele special de dimineată și seară pe timp de vară și în orele amezei pe timp de toamnă – primăvară.

Înot liber în rîul Nistru – în orele dimineții și serii, după indicații.

Haloterapie – zilnic 15-45 min.,

Ampeloterapie – o dată pe zi, după indicații.

Macieș + brînză proaspătă de vaci – o dată pe zi la orele 11⁰⁰, pe tot parcursul, zilnic.

Coctail de Spirulină pe bază de apă minerală de la sursa nr 5 – 150ml zilnic, la curs 7-15 ședințe

- **Proceduri de balneoterapie :**

Apă minerală de uz intern de la sonda Nr.5,- după indicații de trei ori pe zi, la curs 52 -56 ședințe.

Apă minerală Esentuki 4, 17, Nagutekaia, de trei ori pe zi după indicații, la curs 50-54 ședințe.

Băi cu apă minerală – 15 min. , peste o zi, la curs 8 –9 ședințe.

Hidrokinetoterapie cu apă minerală – zilnic sau peste o zi 30 min, pe tot parcursul.

Înot liber în bazin cu apă minerală cu termoterapie , peste o zi la curs 8 -9 ședințe 60 min.

Tubaj cu apă minerală de la sursă , 4 -6 ședințe.

Irigații intestinale cu apă minerală de la sursă 2 -3 ședințe pe tot parcursul.

Microclisme cu apă minerală de la sursă , zilnic sau peste o zi , la curs 8 – 15 ședințe.

- **Hidroterapie**

Băi cu remedii de salvie , conifere, eucalipt, terebentină albă, terebentină galbenă, siliciu, bișofit, sare de mare, combinate cu perle - peste o zi , 15 min. , la curs 8 – 9 ședințe.

Jacuzzi – peste o zi, 30 – 60 min, la curs 8 – 9 ședințe.

Duș, masaj subacvatic – peste o zi 15 – 20 min, la curs 8 – 9 ședințe.
Duș cald – zilnic sau peste o zi 15 – 20 min., la curs 8 -9 ședințe.
Duș sub formă de ploaie - peste o zi , 15 – 20 min. , la curs 8 -9 ședințe,
Duș cu get de apă - peste o zi, la curs 8 – 9 ședințe.
Duș circular – peste o zi, la curs 8 -9 ședințe.
Irigații intestinale cu decoct de plante medicinale 2 – 3 ședințe pe tot parcursul.
Microclizme cu uleiuri de poamă , bostan , cătină și decoct de plante medicinale – zilnic sau peste o zi , la curs 8 – 15 ședințe.

- **Proceduri de Peloidoterapie**

Aplicații cu argilă – 15- 30 min., peste o zi, la curs 8 – 9 ședințe.
Aplicații cu nămol – 15 – 30 min. , peste o zi, la curs 8 -9 ședințe.
Aplicații cu parafină și ozocherită – peste o zi, 30 min. la curs 8 -9 ședințe.
Tampoane rectale , vaginale cu nămol Tambucan , peste o zi, la curs 8 – 9 ședințe.

- **Proceduri de fizioterapie :**

Galvanizare sau Electrofareză cu remedii medicamentoase – peste o zi 10 – 15 min. la curs 7 – 9 ședințe.
Ultrasunet sau fonofareză cu ulei de naftalan , ung. indometacin– peste o zi, la curs 7 ședințe.
Curenți sinusoidalni – peste o zi, la curs 7 ședințe.
Terapie cu curenți de frecvență ultraînaltă - peste o zi , la curs 7 ședințe.
Iradiere cu raze ultraviolet – zilnic, doze indicate, 5 – 6 ședințe.
Nămol galvanic – peste o zi, la curs 8 – 9 ședințe.
Magnitoterapie – peste o zi , 30 min. , la curs 8 – 12 ședințe.
Amplipuls terapie , zilnic sau peste ozi, la curs 5 – 7 ședințe.
Terapia Cuantică , peste o zi, la curs 7 – 9 ședințe.

- **Alte proceduri**

Inhalații cu remedii medicamentoase – zilnic sau peste o zi , 5 – 10 min., la curs 12 – 14 ședințe.
Masaj manual – zilnic sau peste o zi , la curs 8 – 10 ședințe.
Kinetoterapie – zilnic , 30 – 60 min., la curs 16 – 17 ședințe.
Terapie ocupațională - mecanoterapie zilnic sau peste o zi la curs 9 – 15 ședințe.
Gimnastică matinală zilnic pe tot parcursul.
Fitoterapie – zilnic de trei ori pe zi , pe tot parcursul 50 – 54 ședințe.
Decoc de măcieș cu brînză de vaci , zilnic, la curs 15-18 ședințe.
Acupunctura peste 1- 2 zile, la curs 6 – 10 ședințe.
Aromoterapie – zilnic sau peste o zi , 30 min. dispoziția, la curs 9 - 15 ședințe.
VGT – peste 1-2 zile, la curs 6-9 ședințe.

Şedinte de psihoterapie peste o zi , la curs 9 -12 şedinţe.

Coctail de spirulina pe bază de apă mineral, zilnic, la curs 15-18 şedinţe.

Într-un program de reabilitare medicală , numarul tipurilor de procedure fizioterapiutice constituie în mediu 3 - 4 , iar volumul de procedure efectuate va constitui 24 -32. Ordinul MS 432 din 25.05.2011 secțiune 5.

În activitatea sa Sanatoriul se conduce de Legi și ordine ale Parlamentului și Ministerul Sănătății:

- Ordinul MS nr. 432 din 25.05.2011 “ Cu privire la organizarea și funcționarea serviciului reabilitare medicală și medicina fizică” din Republica Moldova;
- OMS nr. 360 din 30.12.2002 “ Despre acordarea asistenței fizioterapiutice populației din RM”;
- Ordinul MS al Republicii Moldova nr. 502 din 25.04. 2013 “ Despre aprobarea regulamentului cu privire la selectarea și trimiterea pacienților la tratament balneosanatorial”;
- Ordinul MS al Republicii Moldova nr. 765 din 30.09.2015 “ Despre siguranța injecțiilor”;
- Ordinul MS al Republicii Moldova nr. 371 din 03.06. 2010 “ Cu privire la organizarea măsurilor de prevenire și combatere a holerei și alte boli diareice acute”;
- Legea Parlamentului nr. 411 din 26.03.1995 despre Ocrotirea Sănătății;
- Legea parlamentului Republicii Moldova nr. 263 din 2005 “Cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului”.
- Declarația privind realizarea drepturilor pacienților în Europa (OMS , Amsterdam anul 1994);
- Ordinul Ministerului Sănătății nr. 303 din 06. 05.2010 “ Cu privire la organizarea accesului la informația privind propriile date medicale și lista intervențiilor medicale care necesită perfectarea acordului informat”;
- Hotărârea Ministerului Sănătății nr. 5 din 14.12.2001 “ Cu privire la aprobarea și implementarea Regulamentului privind gestionarea deșeurilor medicale ”;
- Legea Parlamentului Republicii Moldova nr. 264 din 27.10. 2005 “ Cu privire la exercitarea profesiunii de medic”. Metodile de tratament au fost studiate și aprobată în cadrul Institutului de Curortologie și reabilitare or. Odessa și a Ministerului Sănătății din Republica Moldova.
- Legea nr. 10 din 03.02.2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice.
- HG nr. 934 din 15.08.2007 cu privire la instituirea Sistemului informațional automatizat “Registrul de Stat al apelor minerale naturale, potabile și băuturilor nealcoolice îmbuteliate”.
- Hotărârea MS și PS nr. 5 din 20.02.2006 privind perfecționarea activității de certificare igienică a mărfurilor , produselor alimentare și nealimentare.

- HG nr. 199 din 13.03.2013 cu privire la aprobarea Nomenculatorului specialităților științifice.
- OMS nr. 100 din 10.03.2008 cu privire la Normativile de personal medical.
-
- OMS nr. 81 din 24.01.2020.
- OMS 188 din 26.02.2020,
- OMS nr. 388 din 10 aprilie 2020.
- OMS nr.656 din 14.07.2020,
- OMS 705 din 31.07.2020
- OMS nr. 946 din 15.10.2020,
- Ghidul Național de reabilitare medical a pacienților post COVID-19, din 2020,

Deciziilor emise de CNESP

Protocole Clinice a locului de Lucru elaborate în baza PCN aprobată de MS RM conform
OMS 429 din 21.11.2008.

Aprobat

Director medical SRL Sanatoriul „Strugurăș”
Terentiu Ilie

**Protocol clinic instituțional la locul de lucru
în tratamentul balneo - sanatorial al pacienților cu maladii
GINECOLOGICE și UROLOGICE**

Clasa bolilor XIV

N 11.9; N 20.9; N 30.9; N 39.9; N 41.9; N 51.8; N 70.1; N 73.9; N 76.8; N 89.9; N 92.6; N 94.9; N 95.8; N 97.9; N 99.9

INDICATII:

1. Maladii cronice inflamatorii a uterului și anexelor în remisie;
2. Proces de aderență în bacinul mic ca rezultat al proceselor inflamatorii în trecut sau intervenții;
3. Sterilitate de geneză inflamatoare și endocrină;
4. Dereglări ale funcției menstruale;
5. Anomalii de poziție și dezvoltare a organelor genitale;
6. Sindromul climacteriu și dereglațiilor concomitente;
7. Inflamarea plexurilor nervoase a organelor bacinului mic (ganglionurite);
8. Bolnavele din grupul 3 al dispensarizării după tratamentul radical oncologic și care nu au recidive sau metastaze (în baza Ordinului Ministerului Sănătății RM nr. 38-6 de la 15.02.1993);
9. Prostatită cronică în remisie asociată cu proces inflamator în alte organe genitale sau rinichi în emisie;
10. Uretrită cronică, cistită cronică în remisie, cistalgia;
11. Urolitiază;
12. Infertilitate masculină, de geneză toxico-inflamatoare;

13. Dereglări sexuale funcționale;
14. Persoane cu factori de risc pentru infecții urinare sau litiază renală (uraturia, oxaluria);
15. Afecțiuni renale, pielonefrită cronică în remisie, cistită cronică în remisie, micro litiază renală.

CONTRAINDICATII:

1. Sarcina și perioadele post-partum, postobrazio, până la apariția mensisului;
2. Afecțiuni ginecologice acute cu semne clinice și biologice;
3. Fibromatoză uterină și procesele fibronodulare, mamare sau chistice tumorale;
4. Boli venețice inflamatorii genitale și tuberculoză genitală;
5. Procese chistice ovariene sau tubare;
6. Procese tumorale benigne sau maligne;
7. Menometroragii repetitive;
8. Litiază renală cu frecvențe colici renale în anamneză, glomerulonefrite cronice, insuficiență renală cronică.
9. Maladiile asociate decompensate

1. Diagnosticul de laborator

- Analiza generală a sângei
- Analiza generală a urinăi
- Glucoza sângei
- Analiza biochimică
- Colesterolul

La necesitate și obligatoriu în cazurile când pacienții sosesc la tratament fără fișă balneosanatorială.

2. Diagnosticul instrumental

- USG organelor interne
- USG a sistemului urinar și a prostatei
- USG a organelor genitale
- USG glandei tiroide

- USG glandei mamare
- ECG

La necesitate și obligatoriu în cazurile când pacienții sosesc la tratament fără fișă balneosanatorială.

3. Programul de tratament balneo – sanatorial include:

Consultația medicului reabilitolog (fizeoterapeut),

Consultația medicului de profil - urolog, ginecolog; pulmonolog, neuropatolog, stomatolog la necesitate.

1. Regim –motor: antrenament.

2. Dieta nr.7.

5. Climatoterapie :

- Terenur în parcul de pini cu distanțe individuale, cu monitorizarea Pulsului, Tensiunii arteriale, Frecvența respiratorică (Fr); zilnic 3 ori pe zi;
- Aeroterapia în parcul de pini, zilnic 2-3 ori pe zi, 40 - 60 min.
- Helioterapia în perioada caldă la orele 9:00 – 11:00 și 17:00 – 19:00. În perioada rece - la orele 11:00 – 13:00 și 14:00 – 16:00. Timpul expunerii razelor solare se mărește treptat de la 10 min până la 50 min, zilnic 2 ori pe zi, 15 -16 zile;
- Înotul liber în râul Nistru cu supraveghere, 15 – 40 min în perioada caldă a timpului, la orele 9:00 – 11:00 și 17:00 – 19:00 zilnic;

6. Balneoterapie:

- Terapia cu apă minerală de uz intern de la sursa locală sonda N5, hidrocarbonat sulfuric se administrează în dependență de aciditatea gastrică. Apa se recomandă de băut caldă 38-40°C, la început 100 ml, apoi treptat de crescut doza până la 150-200- 250 ml zilnic.
- Apele minerale de uz intern Esentuchi Nr.4 , Nr.17 sau Nagutscaia 26 (tip Borjomi) în dependentă de secreția gastrică, 150ml de 3 ori pe zi.
- Băi cu apă minerală de uz extern cu temperatură de 36-38°C cu adaosuri, peste o zi 8-9 proceduri.

- Hidrokinetoterapie cu apă minerală de la sursă, 20-30 min., peste o zi, la curs 8-9 sedințe;
- Înot liber în bazin cu apă minerală de la sursă, 30-50 min., cu termoterapie 90-100 °C, peste o zi , la curs 8-9 sedințe.
- Hidrocolonoterapia: metoda de lavaj intestinal dozată pe bază de apă minerală de la sursă sonda Nr.5, pentru efectuarea procedurilor se folosește 10 -15 litri de infuzie la o procedură, temperatura apei 38 -40 °C . Se recomandă 1 – 2 proceduri la o cură de tratament.
- Microglister cu apă minerală de la sursă sonda nr.5, zilnic sau peste o zi, la curs 9-14 sedințe.

7. Peloidoterapie:

- Aplicații cu argilă reprezintă tratamentul fundamental și sunt recomandate aplicații de argilă local sau regional, t 38-40 °C, durata expoziției 15-20 min peste o zi, 8-9 proceduri.
- Aplicații cu nămol Tambucan: local sau regional 40 - 42°C, 15-20 min peste o zi, în combinație cu peloidoterapie intracavitară, tampoane rectale, vaginale cu nămol Tambucan, 8-9 proceduri, peste o zi;
- Aplicații cu parafin - ozocherita în regiunea lombară, cu temperatură 38-40°C, 15-20 min, peste o zi, 8-9 proceduri.
- Peloidoterapie intracavitară (rectal, vaginal), cu nămol Tambucan, peste o zi , la curs 8-10 sedințe.

8. Hidroterapia :

- Băi cu remedii curative (conifere, salvie, terebentină albă și galbenă, sare de mare , bai cu perle și conifere), temperatură 36-38°C, peste o zi 8 -10 proceduri;
- Jacuzzi, temperatură 38-40°C, 15 min.
- Microglister cu infuzii de plante medicinale, se introduce rectal 50 -100 ml de infuzie, la temperatură de 38 – 40 grade peste o zi , 8 – 10 proceduri la cură de tratament;

- Hidrocolonoterapia: în cazul afecțiunilor intestinale, metoda de lavaj intestinal dozată pe bază de infuzii de plante medicinale (mușețel, podbal, salvie medicinală, sovîrf) etc., pentru efectuarea procedurilor se folosește 10 -15 litri de infuzie la o procedură, temperatura infuziei 38 -40 °C. Preventiv se efectuează un clister (clismă) de curățire cu o oră înainte de procedură. Infuzia se introduce lent , fără senzație de durere, cu eliminări repetitive prin altă sondă, fiind unite printre-un triplu cu ferestruică pentru observații vizuale. Se recomandă 1 – 2 proceduri la o cură de tratament.

9. Hidropatie:

- Duș - masaj subacvatic cu apă obișnuită, temperatură 34-38°C, presiunea atmosferică 2-3 atm., 10-15 min, 8-10 proceduri peste o zi;
- Duș cald , dispoziția 10-15 min., peste o zi, la curs 7-9 ședințe;
- Duș sub formă de ploae, 10-15 min., peste o zi, la curs 7-9 ședințe;
- Duș cu get de apă 1-1,5 atm, 15-20 min., peste o zi la curs 7-9 ședințe.

10. Fizioterapie:

- Nămol galvanic Tambucan la regiunea lombară și bazinei mică, anodul cu suprafață 200 cm² se aplică în regiunea bazinei mică, catodul se aplică în regiunea lombo-sacrală, intensitatea 15-20 min, expoziția 15-20 min, temperatură nămolului 40-42 °C, peste o zi 7-8 proceduri.
- Electroforeză cu soluție KI 2%, CaCl 2%, sol. Prozerini 0,05%, sol. Analgină, dimexid, anodul în zona lombo-sacrală, catodul în regiunea suprapubiană, expoziția 15-20 min, zilnic, la cură 10-15 proceduri.
- Magnitoterapie regiunea bazinei mică, regiunea lombară, mărimea inducției magnetice circa 35mT, durata procedurii 20min, zilnic 10-15 proceduri.
- Amplipulsoterapie - ganglion electroforeza în regiunea inferioară a abdomenului și regiunea lombo - sacrală - II, III, IV, durată 5 min fiecare, frecvența modulatoare 100 Hz, adâncimea modulației 50% -75% -100%, puterea curentului 2-5 mA, 8-10 proceduri.

- -Ultrasunet (fonoforeză) cu hidrocortizon, indometacin , localizarea acțiunii hipogastric, supra pubiană, inghinal, regim impulsiv, durata sunetului 10ms-0.6-0.8-1 w cm², câte 6-10 min, la cura 10-15 proceduri, zilnic.
- UVC terapie (cu unde centimetrice), regiunea supra pubiană si inghinala. Intensitatea acțiunii 30-40Vt, durata procedurii 20min, zilnic până la 15 proceduri.
- Raze infraroșii, pe câmpuri, regiunea abdomenului mic, regiunea lombară 2-3 biodize, peste ozi, 7-8 proceduri.

11. Alte proceduri:

- Masajul manual la regiunea lombo-sacrală, peste o zi, nr. 8 -10 ședințe.
- Kinetoterapia în grup, zilnic, peste o zi, 7-8 proceduri;
- Terapia ocupațională, (mecanoterapia) pentru mobilizarea și fortificarea musculară: antrenament la cicloergometru, bandă rulantă, trenajor multifuncțional, minge medicală, cercuri, benzi elastice, diferite greutăți, 30-40 min peste o zi, 7-8 proceduri.
- Gimnastica matinală, 25-30 min zilnic;
- Fitoterapie – infuzie de ierburi cu efect, calmant- zilnic.
- Băițe vaginale cu plante medicinale, zilnic 8-10 proceduri;
- Tampoane vaginale cu remedii medicamentoase ung.levomicoli, tetraciclină 3%, vișnevski, ulei de cătină, peste o zi, la curs 7-10 ședințe.
- Aromoterapie cu ulei de lavandă, salvie, eucalipt,lămâie,arbore de ceai peste o zi, la curs 8-10 ședințe.
- Măceș + brânză de vaci proaspătă 2,5-3%, zilnic, a câte 100 gr, la ora 11-00.

Terapie medicamentoasa la necesitate.

Bibliografie:

1. Ordinul Nr 432, din 25.11.2011 Cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului Reabilitare Medicală și Medicină Fizică din Republica Moldova.
2. Ordinul Nr 502 din 25.04.2013 , ”Despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de selectare și trimitere a pacienților la tratament balneo-sanatorial și listei indicațiilor și contraindicațiilor medicale pentru tratament în instituțiile balneosanatoriale ”
3. Protocol Clinic Național. Pielonefrita cronică la adult, Chișinău, 2009.
4. Боголюбов В.М., Медицинская реабилитация, том 3, стр. 160 – 188, Москва, 2007.

Protocolul clinic instituțional la locul de lucru a fost examinat, adoptat și rectificat la consiliul calității stațiunii balneo - sanatoriale „Struguras”. Proces verbal din data de 16.09.2019.

**Protocole Clinice a locului de Lucru elaborate în baza PCN aprobată de MS RM conform
OMS 429 din 21.11.2008.**

Aprobat

Director medical SRL Sanatoriul „Strugurăș

Terenti Ilie

**Protocol clinic instituțional la locul de lucru
în tratamentul balneo – sanatorial al pacienților cu
MALADIILE SISTEMULUI NERVOS CENTRAL ȘI PERIFERIC**

Clasa bolilor Cod după CIM ed. X Capitol VI. G 21.9; G 24.9; G 54.9; G 57.9; G58.9; G62.9;
G 64; G 93.4

INDICAȚII:

- Distorția vegeto – circulatorie
- Sindromul Parkinson
- Sindromul vertebro-bazilar
- Afecțiuni ale rădăcinilor și plexurilor nervoase
- Nevrite, polineurite fără complicații
- Encefalopatie discirculatorică

CONTRAINDICAȚII:

- Afecțiunile sistemului nervos central (meningită, encefalită, epilepsie, alte boli degenerative a nucleelor centrali)
- Afecțiunile radiculare provocate de procese degenerative gradul III – IV
- Maladii oncologice. Tuberculoza.
- Pacienții nedeplasabili
- Maladiile asociate decompensate

Programul de tratament balneo – sanatorial include:

1. **Consultația** medicului reabilitolog (fizioterapeut);
2. **Consultația** medicilor de profil: neurolog, la necesitate cardiolog, internist, pulmonolog, stomatolog;
3. **Investigații de laborator și paraclinice:**
 - Analiza generală a sângei

- Analiza generală a urinei
- Glucoza săngelui
- Analiza biochimică
- Colesterolul
- USG organelor interne
- USG sistemului urinar și a prostatei
- USG organelor genitale
- ECG

1. **Regim – motor:** antrenament

2. **Regim alimentar:** Dieta – nr. 15, 10;

3. **Climatoterapia:**

-Terencur în parcul de pini cu distanțe individuale, cu monitorizarea Pulsului, Tensiunii arteriale, Frecvența respiratorică (Fr); zilnic 3 ori pe zi;

- Aeroterapia în parcul de pini, zilnic 2-3 ori pe zi, 40 - 60 min;

- Helioterapia în perioada caldă la orele 9:00 – 11:00 și 17:00 – 19:00. În perioada rece - la orele 11:00 – 13:00 și 14:00 – 16:00. Timpul expunerii razelor solare se mărește treptat de la 10 min până la 50 min, zilnic 2 ori pe zi, 15 -16 zile;

- Înotul liber în râul Nistru cu supraveghere, 15 – 40 min în perioada caldă a timpului, la orele 9:00 – 11:00 și 17:00 – 19:00 zilnic;

- Haloterapia în cameră de salină, dotată cu sare din peșteră naturală Salina Slănic Prahova România, se administrează 30–60 min pe zi, 15-16 proceduri;

- Ampeloterapia (suc din struguri de poamă), 150-200 ml, cu temperatură 35°C-36°C, după prânz zilnic, 17 – 18 zile;

4. **Balneoterapia:**

- **Băi cu apă minerală** de la sursă sonda N5, cu conifere, salvie, 36-38°C, 10-15min, peste o zi, 8-10 proceduri;

- **Hidrokinetoterapie** cu apă minerală de la sursă sonda nr.5, 20-30 min., peste o zi, la curs 7-9 ședințe.

- **Înot liber în bazin** cu apă minerală sonda nr. 5, 30-50 min., peste o zi, la curs 7-9 ședințe, cu termoterapie 90-100 °C.

5. **Peloidoterapie:**

Aplicații cu nămol Tambucan local sau regional cu temperatură 38-40°C, peste o zi, la curs 8-9 ședințe.

Aplicații cu argilă local sau regional, 35-36°C, 15-20 min, peste o zi 7-8 proceduri.

Aplicații cu parafină – ozocherită local, peste o zi , nr. 8 – 9 ședințe.

6. Hidroterapie :

Băi cu emulsie de terebentină albă și galbenă pe schemă, băi cu sare de mare, băi cu conifere și sare de mare, băi cu salvie, bai cu perle,băi cu bișofit , cu temperatura 36-37°C, 10-15 min, peste o zi, 8-10 proceduri;

Jacuzzi cu temperatura 35-37°C, timp de 15-20 min, peste o zi nr. 8-9;

7. Hidropatia

- Duș - masaj subacvatic, 34-38°C, timp de 8-10 min, presiune atmosferică 2-3 atm, peste o zi, la curs 7-8 ședințe;
- Duș cald , dispoziția 10-15 min., peste o zi, la curs 7-9 ședințe;
- duș sub formă de ploaie, 10-15 min., peste o zi, la curs 7-9 ședințe;
- Duș circular, peste o zi 15-20 min., la curs 8-9 ședințe.

8. Fizioterapie : 1 sau 2 proceduri în dependență de starea pacientului:

Electroforeză: cu NaBr (5 - 10%), KI, la regiunea gulerului sau metodica după Vermel, zilnic sau peste o zi , nr. 10 – 12;

La sindromul hipertensiv – electroforeză cu sol. 5% MgSO₄ , sol. 2% papaverină, 1% dibazol, metoda gulerului sau generală, zilnic sau peste o zi nr. 8 – 12;

Curenți d 'Arsanvali (la sindromul algic) regiunii precordiale, pieptene peste o zi , nr.8 – 10;

Amplipulsterapie, peste o zi sau zilnic la sindrom algic, 8-10 proceduri;

Magnitoterapie peste o zi, la curs 8-10 ședințe;

Fonoforeză cu ung. hidrocortizon după schemă, peste o zi, la curs 7-8 ședințe.

Nămol galvanic cu nămol Tambucan, peste o zi 7-8 proceduri;

Lampa Solux, 15-20 min zilnic, 14-15 ședințe;

9. Alte proceduri:

Masaj curativ la coloana vertebrală, membrele afectate, peste o zi, la curs 8-9 ședințe;

Aromoterapia zilnic, pe toată perioada cu ulei de levănțică, salvie, lămîie, arbore de ceai , eucalipt, zilnic sau peste o zi, la curs 10-15 ședințe.

Fitoterapia - specie cu acțiune calmantă nr. 1, zilnic pe tot parcursul tratamentului.

Kinetoterapie activă în grup (6-12 persoane) sau individual peste o zi 8-9 proceduri;

Terapia ocupațională, (mecanoterapia) pentru mobilizarea și fortificarea musculară: antrenament la cicloergometru, bandă rulantă, trenajor multifuncțional, minge medicală, cercuri, benzi elastice, diferite greutăți, 30-40 min., zilnic sau peste o zi, 9-14 proceduri.

Psihoterapia 7-8 ședințe;

Gimnastica matinală, 25-30 min zilnic;

Vibromasaj la tălpi, zilnic sau peste o zi, la curs 8-9 ședințe.

Măces + brânză de vaci proaspătă 2,5-3%, zilnic, a câte 100 gr, la ora 11-00.

Cocktail cu Spirulină pe baza apei minerale Nr.5 de la sondă.

Terapie medicamentoasă la necesitate.

Programul complex de tratament se prescrie în dependență de indicațiile medicale pentru fiecare pacient în parte.

Protocolul clinic instituțional la locul de lucru a fost examinat și adoptat la consiliul calității stațiunii balneo – sanatoriale „Strugurăș”. Proces verbal din data de 07.02.2018.

Bibliografie:

1. Ordinul Nr 432, din 25.11.2011 Cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului Reabilitare Medicală și Medicină Fizică din Republica Moldova.
2. Ordinul Nr 502 din 25.04.2013 ,”Despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de selectare și trimitere a pacienților la tratament balneo-sanatorial și listei indicațiilor și contraindicațiilor medicale pentru tratament în instituțiile balneosanatoriale .”
3. Protocol Clinic Național. Accident vascular cerebral ischemic, Chișinău, 2017.
4. Боголюбов В.М., Медицинская реабилитация, том 2, стр. 3 – 36. Москва, 2007.

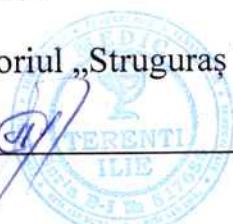
5. Protocolul clinic instituțional la locul de lucru a fost examinat, adoptat și rectificat la consiliul calității stațiunii balneo - sanatoriale „Struguras”. Proces verbal din data de 16.09.2019.

Protocole Clinice a locului de Lucru elaborate în baza PCN aprobată de MS RM conform
OMS 429 din 21.11.2008.

Aprob

Director medical SRL Sanatoriul „Strugurăș”

Terenti Ilie

**Protocol clinic instituțional la locul de lucru
în tratamentul balneo – sanatorial al pacienților cu
DIABET ZAHARAT**

CIM Revizia 10-a O.M.S. Capitol IV. Boli endocrine de nutriție și metabolism.

Cod: E 10.2; E 10.4; E 10.5; E 10.9; E 11.4; E 11.5; E 11.9; E 13.9; E 13.4; E 13.5; E 14.4; E 14.5; E 14.9.

INDICATII:

- Diabet zaharat tip 1-2 cu formă ușoară și medie, stadiul compensat.

CONTRAINDICATII:

- Diabet zaharat tip 1-2 formă gravă decompensată cu multiple complicații.
- Pacienții cu maladii asociate decompensate.
- Obezitate morbidă cu imobilitate sau insuficiență cardio-respiratorie.

Programul de tratament balneo – sanatorial include:

1. Consultația medicului reabilitolog (fizioterapeut).

Consultația medicilor specialiști - endocrinolog; la necesitate internist, cardiolog, neurolog, urolog, ginecolog, pulmonolog, stomatolog.

2. Diagnosticul de laborator:

- Analiza generală a sângei.
- Analiza generală a urinăi.
- Glucoza sângei – obligatoriu la internare și externare; în dinamică – la necesitate.
- Analiza biochimică.
- Colesterolul.

La necesitate și obligator în cazurile când pacienții sosesc la tratament fără fișă balneo – sanatorială.

3. Diagnosticul instrumental

- USG organelor interne
- USG sistemului urinar și a prostatei
- USG glandei tiroide
- ECG

La necesitate și când pacienții sosesc la sanatoriu fără fișă balneo – sanatorială.

4. Investigații funcționale – măsurarea tensiunii arteriale – zilnic.

5. Regim motor: antrenament, sau antrenament limitat.

6. Regim alimentar: Dieta nr. 9, alimentație în 4 prize, la necesitate în 6 repreze.

Dieta la pacienții cu diabet zaharat rămâne ca tratament fundamental. În diabetul zaharat tip I – dieta este fiziologică și conține substanțe nutritive în proporții de 50% glucide, 30% lipide și 20% proteine din calorajul nictemiral, având în vedere numărul de proceduri primite zilnic care se egalează aproximativ la efortul fizic mediu. Acestor pacienți li se recomandă 2300 – 2500 kcal în 24 ore. Individual poate fi până la 3500 kcal. Pentru pacienții cu diabet zaharat tip II dieta va fi hipocalorică, prin faptul că pacienții suferă de exces de greutate sau obezitate, și deci dieta lor este limitată în lipide mai ales animaliere, și lipsa de glucide rafinate, calorajul la acești pacienți variază în funcție de gradul de obezitate de la 700 – 800 până la 1600 – 1800 kcal în 24 ore.

Actualmente calculul dietei se face după unități glucidice (sau unități de pâine) o unitate de pâine conține 10 – 12 gr. de glucide și valorează 48 – 50 calorii. Astfel în caz de muncă ușoară , pacientul folosește 17 – 20 unități de pâine.

7. Climatoterapie:

- Terenur în parcul de pini cu distanțe individuale N1 200 m, N2 600 m, sau N3 1000 m, cu monitorizarea Pulsului, Tensiunii arteriale, Frecvența respiratorică (Fr); zilnic 3 ori pe zi;
- Aeroterapia în parcul de pini, zilnic 2-3 ori pe zi, 40 - 60 min;
- Helioterapia în perioada caldă la orele 9:00 – 11:00 și 17:00 – 19:00. În perioada rece - la orele 11:00 – 13:00 și 14:00 – 16:00. Timpul expunerii

razelor solare se mărește treptat de la 10 min până la 50 min, zilnic 2 ori pe zi, 15 -16 zile;

- Înot liber în râul Nistru cu supraveghere, 15 – 40 min în perioada caldă a timpului, la orele 9:00 – 11:00 și 17:00 – 19:00 zilnic;
- Haloterapia în cameră salină, dotată cu bulgări de sare din peștera de sare naturală Salina Slănic Prahova România, se administrează 30 – 60 min pe zi, 15-16 proceduri.

8. Balneoterapie:

- Terapia cu apă minerală pentru uz intern de la sursa sonda N5, hidrocarbonat sulfurică, se administrează înainte de masă, în dependență de aciditatea gastrică. Apa se recomandă de băut caldă 38 – 40°C , la început 100 ml apoi treptat de crescut doza până la 150 – 200 – 250 ml.
- Apele minerale de uz intern Esentuchi Nr4 sau Nagutscaia 26 (tip Borjomi) în dependentă de secreția gastrică, 150ml de 3 ori pe zi, între mese;
- Băi cu apă minerală de uz extern de la sursă sonda nr.5, cu temperatură de 36-38°C, peste o zi 8 – 10 proceduri.
- Hidrokinetoterapie cu apă minerală de la sursă sonda nr.5, peste o zi 15-20 min, la curs 8-10 ședințe:
- Înot liber în bazin cu apă minerală de la sursă sonda nr.5, peste o zi, 20-50 min., la curs 8-10 ședințe.
- Hidrocolonoterapie metoda de lavaj intestinal dozată pe bază de apă mineral de la sursă sonda nr.5, pentru efectuarea procedurilor se folosește 10 -15 litri de apă minerală de la sursă la o procedură, temperatură 38-40°C. Se recomandă 2–3 proceduri la o cură de tratament.
- Tiubaj (sondaj orb a vizicei biliare) cu apă minerală de la sursă, 100 ml, o dată la șase zile, 2-3 proceduri.
- Microglister cu apă minerală de la sursă sonda nr.5, zilnic sau peste o zi, la curs 9-14 ședințe.

9. Peloidoterapie:

- Aplicații cu argilă local sau regional 35-36°C, 20 min, peste o zi 8-10 proceduri.
- Aplicații cu nămol Tambucan local sau regional 35–36°C , 20 min, peste o zi, 8–10 proceduri.
- Aplicații cu parafină – ozocherită local, temperatură 38–40°C, 20 min, peste o zi 8–10 proceduri.

10. Hidroterapie:

- Băi cu emulsie de terebentină albă și galbenă sau cu conifere, băi cu salvie, bișofit, băi cu sare de mare, bai cu perle, temperaturi 37–38°C , 10 – 15 min , peste o zi 8–10 proceduri.
- Băi patru celulare pentru membre cu conifere, salvie, sare de mare, cu temperatură de 37-38°C, 10-15 min, peste o zi, 8-10 proceduri.
- Jacuzzi, temperatură 38-40°C, 15 20 min, peste o zi, 7-8 proceduri;
- Irigații intestinale: metoda de lavaj intestinal dozată pe bază de, infuzii de plante medicinale (mușețel, podbal, salvie medicinală, sovârf), mătase de prorumb,urzică,gălbenele,melisă,floare de tei,pentru efectuarea procedurilor se folosește 10 -15 litri de infuzie la o procedură, temperatura infuziei 38-40°C. Se recomandă 2–3 proceduri la o cură de tratament.
- Microclisme cu infuzie de plante medicinale și soluții uleioase de dovleac, cătină, zilnic sau peste o zi, la curs 9-14 ședințe.
- Tiubaj cu sare de sol. MgSO₄ 33%, o dată pe săptămână, la curs 2-3 proceduri.

1. Hidropatie.

- Duș masaj subacvatic, cu apă obișnuită, cu temperaturi 34-38°C, P.A.2-3 atm., la curs 8-9 proceduri;
- Duș cald , dispoziția 10-15 min., peste o zi, la curs 7-9 ședințe;
- Duș sub formă de ploae, 10-15 min., peste o zi, la curs 7-9 ședințe;
- Duș circular, peste o zi 15-20 min., la curs 8-9 ședințe.

2. Fizioterapie - 1 sau 2 proceduri în dependență de starea pacientului

- Fonofarez cu unguent indometacin, hidrocortizon , ulei de naftalan.

- Magnitoterapie la regiunea gambelor, la pancreas peste o zi, 8 proceduri.
- Amplipuls terapie sau diadinamoterapie în regiunea membrelor afectate sau segmentar, peste o zi, nr.8.
- Electroforeză cu KI 5%, în regiunea membrelor afectate sau segmentar ; electroforeză cu sol.Dimexid , sol. Eufilină 2.4% la regiunea epigastrală, zilnic sau peste o zi 10–12 proceduri.
- Raze infraroșii pentru picioare 15-20 min, zilnic sau peste o zi ,nr. 10 – 12;
- Darsonvalizarea membrilor inferioare în neuropatie diabetică, 0,9-1,2 vt/cm², 10-12 min,peste o zi, nr. 8-10;
- Nămol galvanic cu nămol Tambucan se aplică la regiunile afectate sau segmentare, temperatura 40-42°C, timp de 15–20 min, peste o zi 8 – 10 proceduri.
- Lampa Solux, peste o zi, la curs 8-11 ședințe.

12. Alte proceduri:

- **Masaj curativ** segmental la membrele inferioare, coloana vertebrală peste o zi 8-9 proceduri;
- **Fitoterapia** infuzie de ierburi cu acțiune hipoglicemică, digestivă, calmantă, hipotensivă, pe tot parcursul.
- Kinetoterapia activă, în gup (6-12 persoane) 30 min, peste o zi, 8-11 proceduri;
- Terapia ocupațională (mecanoterapia)- pentru mobilizarea articulară și fortificarea musculară: antrenament la cicloergometru, bandă rulandă, trenajor multifuncțional, minge medicală, cercuri, benzi elastice, diferite greutăți zilnic sau peste o zi, la curs 9-15 ședințe.
- Gimnastică matinală, 25-30 min, zilnic;
- Aromaterapia cu uleiuri eterice, levănțică, eucalipt, salvie, lămâie,arbore de ceai 30 min, pete o zi 7 - 9proceduri;
- Ședințe de psihoterapie, la curs 7-9 ședințe.

Măceş + brânză de vaci proaspătă 2,5-3%, zilnic, a câte 100 gr, la ora 11-00.

14. Terapia medicamentoasă la necesitate.

Bibliografie:

1. Ordinul Nr 432, din 25.11.2011 Cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului Reabilitare Medicală și Medicina Fizică din Republica Moldova.
2. Ordinul Nr 502 din 25.04.2013, "Despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de selectare și trimitere a pacienților la tratament balneo-sanatorial și listei indicațiilor și contraindicațiilor medicale pentru tratament în instituțiile balneosanatoriale".
3. Programul Național de profilaxie și combatere a Diabetului Zaharat. Chișinău: MoldDiab, pentru anii 2011-2015.
4. Protocol Clinic Național. Diabet zaharat necompliCAT, Chișinău, 2012.
5. Боголюбов В.М., Медицинская реабилитация, том 2, стр. 311 – 343, Москва, 2007.

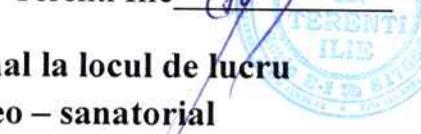
Protocolul clinic instituțional la locul de lucru a fost examinat , adoptat și rectificat la consiliul calității stațiunii balneo - sanatoriale „Struguras”. Proces verbal din data de 16.09.2019.

**Protocole Clinice a locului de Lucru elaborate în baza PCN aprobată de MS RM conform
OMS 429 din 21.11.2008.**

Aprobat

Director medical SRL Sanatoriul „Struguraș”

Terenti Ilie

The stamp contains the text "TERENTI ILIE" in the center, surrounded by a circular border with smaller text that is partially obscured by the signature.

**Protocol clinic instituțional la locul de lucru
în tratamentul balneo – sanatorial
stațiunea balneară „STRUGURAȘ” al pacienților cu maladii ale
TRACTULUI GASTRO-INTESTINAL**

CIM Revizia 10-a O.M.S. Capitol XI:K 25.7;k26.7; K 27.7; K 27.9;k28.7;K 29.5;
K 29.9; k30; k58.9; K 59.9; k73.0; K 73.9: K 74.6; k81.1; K 81.9;K 86.1;K 81.9; K
91.5; K 92.9.

INDICAȚII:

- Gastrită cronică cu funcție secretorie mărită
- Gastrită cronică cu funcție secretorie micșorată
- Gastrită cronică cu funcție secretorie normală
- Gastroduodenită cronică în faza de remisie
- Ulcer gastric și duodenal în remisie
- Colecistită cronică acalculoasă în faza de remisie
- Dischinezia căilor biliare
- Pancreatită cronică în faza de remisie
- Hepatită cronică:activitate minimă; medie
- Colită cronică; colită cronică spastică

CONTRAINDEICAȚII:

- Ulcer gastric sau duodenal în faza acută
- Colecistită cronică calculoasă cu colici frecvente
- Pancreatită acută
- Hepatită cronică activă
- Ciroza hepatică decompensată

- Patologie oncologică a tractului gastrointestinal
- Maladiile asociate decompensate

Programul de tratament balneo - sanatorial include:

Consultația medicului reabilitolog (fizioterapeut).

1. Consultația medicului de profil: internist; la necesitate - cardiolog; neurolog; urolog, ginecolog, pulmonolog, stomatolog.

2. Investigații de laborator și paraclinice la necesitate:

- analiza generală a sângei
- analiza generală a urinei
- glucoza sângei
- analiza biochimică
- colesterolul
- USG organelor interne
- USG sistemului urinar și a prostatei
- USG organelor genitale
- ECG

3. Regim – motop: antrenament sau antrenament limitat.

4. Regimul alimentar : Dieta N5 , 5P – alimentație în 4 prize, bogată în proteine, evitarea alimentării în abundență.

5. Climatoterapia:

- Terencur în parcul de pini cu distanțe individuale, cu monitorizarea Pulsului, Tensiunii arteriale, Frecvența respiratorică (Fr); zilnic 3 ori pe zi;
- Aeroterapia în parcul de pini, zilnic 2-3 ori pe zi, 40 - 60 min.
- -Helioterapia în perioada caldă la orele 9:00 – 11:00 și 17:00 – 19:00. În perioada rece - la orele 11:00 – 13:00 și 14:00 – 16:00. Timpul expunerii razelor solare se mărește treptat de la 10 min până la 50 min, zilnic 2 ori pe zi, 15 -16 zile;
- Înotul liber în râul Nistru cu supraveghere, 15 – 40 min în perioada caldă a timpului, la orele 9:00 – 11:00 și 17:00 – 19:00 zilnic;

- Ampeloterapia (suc din struguri de poamă), 150-200 ml, cu temperatura 35°C-36°C, după prânz zilnic, 17 – 18 zile;

6. Balneoterapia

- Apa minerală de la sursa, sonda N5 de uz intern, se administrează în dependență de funcția secretorie și evacomotorie a stomacului, cu 1-1.5 ore intre mese, temperatrua 40- 42 °C , de băut cu înghițituri mari cîte 100 -150 ml în caz de hiperaciditate și aciditate normală. În gastritele cronice cu hiposecreție apa minerală se recomandă de băut rece, temperatrua 24 -26°C, 100 - 150 ml cu înghițituri mici, încet cu 15 -20- 30 min, între mese, de trei ori pe zi. În caz de diaree apa minerală se administrează caldă 40 -42°C , 50 - 80 ml de trei ori pe zi, între mese. Dacă pacientul suportă bine , creștem doza pînă la 150 ml de trei ori pe zi între mese. Administrarea apei este considerată drept tratament de bază în recuperarea și reabilitarea pacienților cu boli gastrointestinale.
- Apă minerală Esentuchi N 4 sau N 17 în dependență de funcția secretorie a stomacului, metodica sus descrisă;
- Băi cu apă minerală de la sursa de uz extern sonda Nr.5 cu adaosuri de conifere, salvie , 36-37°C, 10-15min, peste o zi, 8-10 proceduri.
- Tiubaj (sondaj orb a vizicei biliare) cu apă minerală de la sursă, 100 ml, o dată la șase zile, 2-3 proceduri. Se prescrie în cazul stazei biliare, dischinezilor vezicii biliare și căilor biliare. Este strict contraindicată la colecistita caculoasă.
- Hidrokinetoterapie cu apă minerală de la sursă, 20-30 min., peste o zi, la curs 7-9 ședințe.
- Înot liber în bazin cu termoterapie, 30-50 min., peste o zi, la curs 7-9 ședințe.
- Hidrocolonoterapia: în cazul afecțiunilor intestinale, metoda de lavaj intestinal dozată pe bază de apă minerală de la sursă sonda Nr.5, pentru efectuarea procedurilor se folosește 10 -15 litri de infuzie la o procedură, temperatrua apei 38 -40 °C . Se recomandă 1 – 2 proceduri la o cură de tratament.
- Microclisme cu apă minerală de la sursă sonda nr.5, zilnic sau peste o zi, la curs 9-14 ședințe.
- Electroforeza intraviscerală cu apă minerală de la sursă sonda Nr.5 de uz intern, cu 30min., înaintea micului dejun, peste o zi, la curs 8-10 ședințe.

7. Peloidoterapia:

- Aplicații cu argilă, local sau regional 35-36°C, 15-20 min, peste o zi, 8-10 procesduti;
- Aplicatii cu namol Tambucan – local sau regional, 40-42°C, 15-20min, peste o zi, 8-10 proceduri;
- Aplicații cu parafin – ozocherită, local, temperatura 40°C , timp de 20 min., peste o zi 8 -10 proceduri.
- Peloidoterapiea intracavitară (tampoane rectale cu nămol), peste o zi, la curs 8-10 ședințe.

7. Hidroterapia:

- Băi cu remedii curative (conifere, salvie, eucalipt, terebentină albă și galbenă, sare de mare, conifere și sare de mare, salvie și sare de mare, bai cu perle și conifere), temperatura 36-38°C, peste o zi 8 -10 proceduri;
- Jacuzzi, temperatura 38-40°C, 15 min.
 - Microclisme: cu infuzii de plante medicinale, se introduce rectal 50 -100 ml de infuzie, la temperatura de 38 – 40 grade peste o zi , 8 – 10 proceduri la cura de tratament;
 - Hidrocolonoterapia: în cazul afecțiunilor intestinale, metoda de lavaj intestinal dozată pe bază de infuzii de plante medicinale (mușețel, podbal, salvie medicinală, sovîrf) etc. , pentru efectuarea procedurilor se folosește 10 - 15 litri de infuzie la o procedură, temperatura infuziei 38 -40 °C. Preventiv se efectuiază un clister (clismă) de curățire cu o oră înainte de procedură. Infuzia se introduce lent, fără senzație de durere, cu eliminări repetitive prin altă sondă, fiind unite printr-un triplu cu ferestruică pentru observații vizuale. Se recomandă 1 – 2 proceduri la o cură de tratament.
 - Tiubaj cu sare de sol. MgSO₄ 33%, o dată pe săptămână, la curs 2-3 proceduri.

8. Hidropatie:

- Duș - masaj subacvatic cu apă obișnuită, temperatura 34-38°C, presiunea atmosferică 2-3 atm., 10-15 min, 8-10 proceduri peste o zi;
- Duș cald , dispoziția 10-15 min., peste o zi, la curs 7-9 ședințe;

- -duș sub formă de ploae, 10-15 min., peste o zi, la curs 7-9 ședințe;
 - Duș cu get de apă 1-1,5 atm, 15-20 min., peste o zi la curs 7-9 ședințe.
9. **Fizioterapie** – se recomandă 1-2 proceduri la complexul balneo – sanatorial în dependență de starea pacientului, tulburări evacumotorii, inflamatorii, și maladiile asociate:
- **Amplipulsterapie (CSM)** - această metodă este benefică în tulburări ale tonusului și motilității peristaltismului esofagului în sindromul algic, se utilizează curenți alternativi; sinusoidali cu frecvență 2 – 5 kHz și curenți modulați prin amplitudine în frecvență joasă 100 – 150 Hz. Electrodul anod 300 cm^3 se aplică pe regiunea epigastrului , catodul se aplică în regiunea toracală Th 6 – Th 10, frecvență 100 Hz, gradul modulației 75 %, durata impulsurilor 5 -6 secunde. Regimul de lucru nr. 1 -3 min., regimul de lucru nr.2 -5 -8 min. Procedura cu durată de 8 -12 min., peste o zi 8 -10 proceduri, intensitatea curentului pînă la senzația de vibrație ușoară musculară.
Aparatul Amplipuls 5.
 - Galvano – nămol: regiunea epigastrului – se recomandă mai frecvent cînd predomină sindromul inflamator, la periviscerite. Anodul cu suprafață de 400 cm^3 se aplică în regiunea epigastrului , catodul se aplică pe regiunea dorsală Th 4 - Th8, intensitatea de 15 mA, la anod și la catod , căptușelele conțin 500 gr. de nămol temperatură 40 -42 grade, expoziția 15 -20 min., 8 – 10 proceduri reluate peste o zi.
 - Darsonvalizația regiunii epigastrului 4 -5 min. și regiunii coloanei vertebrale paravertebral 4 -5 min., regiunea Th 4- Th 12, peste o zi 8 -10 proceduri, aparatul „ISCRA -1”.
 - Ultrasunet: regiunea epigastrului, intensitatea ultrasunetului $0,2 - 0,4 \text{ cm}^3$ timp de 5 min., peste o zi, 8 -10 proceduri: aparatul „UZT – 101”. Înainte de procedură se administreză 250 – 300 ml de apă minerală. Pacientul stă în picioare sau așezat pe scaun. În ultimul timp acestă metodă se utilizează mai rar.
 - Electroforeza: Ca Cl₂ și Ca gluconat în dependență de sindromul algic , tulburări evacomotore, electroforeza cu apa minerală Nagutscaia (tip

Borjomi) pentru pacientii cu secretia gastrica normala sau marita, 8 -10 proceduri, aparatul „ POTOCA -1 ”

- Magnitoterapia (câmpuri magnetice alternative sau pulsative de fregvență joasă), la regiunea epigastrică, timp de 10 -15 min., peste o zi, 8 -10 proceduri. Aparate „GRADIENT”, „POLIUS – 1”, „ALIMP”.
- Iradiere cu raze ultraviolete: în regiunea epigastică 2-3 biodoze, peste 2 zile, mărind doza la fiecare ședință cu o biodoză, 5-6 proceduri.

10. Alte proceduri:

- Masajul manual în regional, segmentar. nr. 8 -10 ;
 - Terapia ocupațională, (mecanoterapia) pentru mobilizarea și fortificarea musculară: antrenament la cicloergometru, bandă rulantă, trenajor multifuncțional, minge medicală, cercuri, benzi elastice, diferite greutăți, 30-40 min, m zilnic sau peste o zi, 8-14 proceduri.
 - Kinetoterapia activă în grup (6-12 persoane), individuală peste o zi 8-9 proceduri;
 - Gimnastica matinală, 25-30 min zilnic , la curs 14-16 ședințe.
 - Fitoterapie – infuzie de ierburi cu efect calmant, coleretic, digestiv – zilnic, cu 30 min, înaintea mesei;
 - Aromaterapie cu uleiuri eterice: lavanda, eucalipt, salvie , lămâie , arbore de ceai 9-11 ședințe;
 - Psihoterapia: 5-6 ședințe.
-
- Măceș + brânză de vaci proaspătă 2,5-3%, zilnic, a câte 100 gr, la ora 11-00.
 - Coctail cu spirulina pe baza apei minerale de la sonda Nr. 5..

11.Terapie medicamentoasă la necesitate.

12.Programul complex de tratament se prescrie în dependență de indicațiile medicale pentru fiecare pacient în parte.

Bibliografie:

1. Ordinul Nr 432, din 25.11.2011 Cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului Reabilitare Medicală și Medicina Fizică din Republica Moldova.
2. Ordinul Nr 502 din 25.04.2013, "Despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de selectare și trimitere a pacienților la tratament balneo-balneosanatorial și listei indicațiilor și contraindicațiilor medicale pentru tratament în instituțiile balneosanatoriale."
3. Protocol Clinic Național. Ulcerul gastric și duodenal la adulți, Chișinău, 2014.
4. Боголюбов В.М., Медицинская реабилитация, том 3, стр. 279 - 305. Москва, 2007.

Protocolul clinic instituțional la locul de lucru a fost examinat , adoptat și rectificat la consiliul calității stațiunii balneo - sanatoriale „Struguras”. Proces verbal din data de 16.09.2019.

**Protocole Clinice a locului de Lucru elaborate în baza PCN aprobată de MS RM conform
OMS 429 din 21.11.2008.**

Aprob

Director medical SRL Sanatoriul „Strugurăș”

Terentiu Ilie

**Protocol clinic instituțional la locul de lucru
în tratamentul balneo – sanatorial al pacienților cu
BOLILE APARATULUI CARDIOVASCULAR**

CIM Revizia 10-a O.M.S. Capitol IX Boli ale aparatului circulator.

Cod: I 15.9; I 10; I 20.9; I 22.9; I 51.9; I 69.2; I 80.3; I 3.9; I 87.0; I 95.9; I 99

INDICAȚII:

- Hipertensiune arterială gradul I – II.
- Hipotensiune arterială gradul I – II.
- Angor pectoral de efort clasa funcțională I-II.
- Sechele ale infarctului miocardic.
- Cardiopatia ischemică compensată.
- Sechele ale hemoragiilor intracraiene fără complicații.
- Vene varicoase ale membelor inferioare fără mențiunea de ulcer sau inflamație. Flebită și tromboflebită a membelor inferioare fără complicații.
- Sindromul postflebotic .

CONTRAINDICAȚII:

- Hipertensiune arterială de gradul II/ III cu evoluție în salturi.
- Insuficiență cardiacă decompensată.
- Cardiopatie ischemică: angina pectorala cu crize frecvente, tulburări grave de ritm sau de conducere.
- Infarctul miocardic acut.
- Sechele ale hemoragiilor (accidentelor cerebrale) cu complicații.
- Flebite, tromboflebite cu ulcerații și inflamații.

- Maladiile concomitente decompensate.

Programul de tratament balneo – sanatorial include:

1. Consultația medicului reabilitolog. (fizioterapeut)

- Consultația medicilor de profil (cardiolog, la necesitate neurolog, internist, urolog, ginecolog, pulmonolog, stomatolog).

2. Diagnosticul de laborator

- Analiza generală a sângei;
- Analiza generală a urinei;
- Glucoza sângei;
- Analiza biochimică;
- Colesterolul.

La necesitate și obligatoriu în cazul când pacienții sosesc la tratament fără fișă balneosanatorială.

3. Diagnosticul instrumental

- USG organelor interne
- USG sistemului urinar și a prostatei
- USG organelor bazinului mic
- ECG

4. Investigații funcționale: măsurarea T.A. zilnic.

1. **Regim motor** – antrenament limitat sau cruțare;

2. **Regim alimentar:** Dieta N10, alimentație în 5 prize;

3. Climatoterapia:

- Terenuri în parcul de pini cu distanțe individuale, cu monitorizarea Pulsului, Tensiunii arteriale, Frecvența respiratorică (Fr); zilnic 2-3 ori pe zi;
- Aeroterapia, în parcul de pini, zilnic 2-3 ori pe zi, 40- 60 min.
- -Helioterapia în perioada caldă la orele 9:00 – 11:00 și 17:00 – 19:00. În perioada rece - la orele 11:00 – 13:00 și 14:00 – 16:00. Timpul expunerii razelor solare se mărește treptat de la 10 min până la 50 min, zilnic 2 ori pe zi, 15 -16 zile;
- Înotul liber în râul Nistru cu supraveghere, 15 – 40 min în perioada caldă a timpului, la orele 9:00 – 11:00 și 17:00 – 19:00 zilnic;

- Ampeloterapia (suc de struguri de poamă) 150-200 ml, temperatura camerei, după prânz, 17-18 zile.

4. Balneoterapia:

- apa minerală de uz intern Nagutscaia 26 (tip Borjomi) câte 100 ml 3 ori pe zi în dependență de funcția secretorie a stomacului;
- băi cu apă minerală de la sonda nr.5, 36-37°C, 10-15 min, peste o zi 8 – 10 proceduri;
- hidrokinetoterapie cu apă minerală de la sursă sonda nr.5 , 20-30 min., peste o zi, la curs 8-9 ședințe;
- înot liber în bazin cu apă minerală de la sursă sonda nr.5, 30-50 min., peste o zi, la curs 8-9 ședințe.

5. Peloidoterapia:

- aplicații cu argilă local, 35-36°C, peste o zi, 8 – 9 proceduri;

6. Hidroterapie:

- băi cu apă obișnuită cu remedii curative , emulsie galbenă și albă , Bishofit (cu conifere, salvie, sare de mare sau combinate), 36-37°C, 10-15 min, peste o zi, 9-10 proceduri;
- băi patrucelulare pentru membre cu conifere, salvie, sare de mare, 36-37°C, 10-15 min, peste o zi, 9-10 proceduri;

7. Hidropatie:

- Duș sub formă de ploaie, 10-15 min., peste o zi, la curs 8-9 ședințe;
- Jacuzzi cu temperatură apei 36-38°C, 10-15 min, 8-9 proceduri.

8. Fizioterapia: 1 – 2 proceduri în dependență de starea pacientului

- Curenți d'Arsonvali la regiunea membrelor afectate, la regiunea cordului peste o zi 8 – 10 proceduri sau pieptene;
- Electroforeză medicamentoasă: guler galvanic cu sol. 3% NaBr, 2% eufilină zilnic sau peste o zi nr. 8 – 10;
- Electroforeză cu KI 2% în regiunea membrelor afectate sau segmentar zilnic sau peste o zi nr. 8 – 10;
- Ampli puls terapie sau diadinamoterapie: regiunea membrelor afectate – metoda electrostimulării zilnic sau peste o zi nr. 8 – 10;
- Raze infraroșii 15-20 min, zilnic sau peste o zi nr. 8 - 10;

- Magnitoterapia regiunii membrelor inferioare zilnic sau peste o zi nr. 8 – 10;

9. Alte proceduri :

- Masaj curativ, regiunea cervicală sau pe coloana vertebrală, peste o zi, la curs 8-9 şedinţe;
- Kinetoterapia pasivă , în grup (6-12 persoane) 20 min., 8-9 proceduri;
- Gimnastica matinală 25-30 min, zilnic.
- Fitoterapia – infuzii cu acţiune calmantă, hipotenzivă de 3 ori / zi.
- Aromaterapia cu uleiuri eterice: levănțică,lămâie,salvie,arbore de ceai, eucalipt, peste o zi, 8-10 proceduri;
- Vibromasaj la tălpi, zilnic sau peste o zi, la curs 8-12 şedinţe.
- Şedinţe de psihoterapie, la curs 7-9 şedinţe.
 - Măceş + brânză de vaci proaspătă 2,5-3%, zilnic, a câte 100 gr, la ora 11-00.
 - Coctail cu spirulină pe baza apei minerale, de la sonda Nr.5.

10.Terapia medicamentoasă la necesitate .

Bibliografie

1. Ordinul Nr 432, din 25.11.2011 Cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului Reabilitare Medicală și Medicina Fizică din Republica Moldova.
2. Ordinul Nr 502, din 25.04.2013,”Despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de selectare și trimitere a pacienților la tratament balneo-sanatorial și listei indicațiilor și contraindicațiilor medicale pentru tratament în instituțiile balneosanatoriale”.
3. Protocol Clinic Național. Reabilitarea cardiovasculară, Chișinău, 2014.
4. Боголюбов В.М., Медицинская реабилитация, том 3, стр. 3 – 146. Москва, 2007.

Protocolul clinic instituțional la locul de lucru a fost examinat , adoptat și rectificat la consiliul calității stațiunii balneo - sanatoriale „Struguras”. Proces verbal din data de 16.09.2019 .

F 3.15.3

Protocole Clinice a locului de Lucru elaborate în baza PCN aprobată de MS RM conform
OMS 429 din 21.11.2008.

Aprob

Director medical SRL Sanatoriul "Strugurăș"

Terenti Ilie

**Protocol clinic instituțional la locul de lucru
în tratamentul balneo –sanatorial
stațiunea balneară "STRUGURĂȘ" al pacienților cu afecțiuni
BRONHO – PULMONARE cronice și ORL .**

CIM Revizia 10-a O.M.S. Capitol X: j06.9; j31.j31.10;j31.2;j32.0;j32.8;j32.9;j35.0;j35.8;
j37.0; j39.9;j41.0;j44.9; j49.9; j45.9.

INDICAȚII:

- Astmul bronșic în remisie;
- Traheo-bronșite cronice în remisie;
- Bronho-pneumonii cronice în remisie cu insuficiență respiratorie de gr. I-II;
- Bronșite cronice catarale cu component astmatic;
- Persoane cu factor de risc pentru boli respiratorii;
- Afecțiuni cronice rino-sinusale și faringolaringite în remisie.

CONTRAINDICAȚII:

- Toate formele de tuberculoză pulmonară activă
- Bronșectaziile severe
- Selicotuberculoza
- Cordul pulmonar cronic decompensat
- Insuficiența respiratorie de gr. III-IV
- Asmul bronșic cu crize frecvente
- Bronșite cronice și bronșectazii cu spută purulentă

Programul de tratament balneo – sanatorial include:

- Consultația medicului reabilitolog (fizioterapeut),
Consultația medicilor specialiști: pulmonolog; la necesitate – cardiolog,
internist.

Investigații de laborator si paraclinice la necesitate:

- Analiza generală a sângeului
- Analiza generală a urinei
- Glucoza sângeului
- USG organelor interne
- USG sistemului urinar și prostatei
- USG organelor genitale
- ECG

La necesitate și când pacienții sosesc la tratament fără fișă balneo-sanatorială.

1. Regim motor: antrenament limitat.

2. Regim alimentar: Dieta 15.

3. Climatoterapia:

- Terenuri în parcul de pini cu distanțe individuale, cu monitorizarea Pulsului, Tensiunii arteriale, Frecvența respiratorică (Fr); zilnic 3 ori pe zi;
- Aeroterapia în parcul de pini, zilnic 2-3 ori pe zi, 40 - 60 min.
- Helioterapia în perioada caldă la orele 9:00 – 11:00 și 17:00 – 19:00. În perioada rece - la orele 11:00 – 13:00 și 14:00 – 16:00. Timpul expunerii razelor solare se mărește treptat de la 10 min până la 50 min, zilnic 2 ori pe zi, 15 -16 zile;
- Înotul liber în râul Nistru cu supraveghere, 15 – 40 min în perioada caldă a timpului, la orele 9:00 – 11:00 și 17:00 – 19:00 zilnic;
- Haloterapia în camera de salină dotată cu bulgări de sare din peștera naturală Salina Slănic Prahova România, se administreză 30 – 60 min pe zi, 15-16 proceduri;
- Ampeloterapia (suc din struguri de poamă), 150-200 ml, cu temperatură 35°C- 36°C, după prânz zilnic, 17 – 18 zile;

4. Balneoterapia:

- băi cu apă minerală de uz extern, sonda N5, calde 37-38°C, cu adaos de salvie, conifere, 8 - 10 proceduri, peste o zi.
- Hidrokinetoterapie cu apă minerală de la sursă, sonda Nr.5, 20-30 min., peste o zi, la curs 7-9 ședințe.
- Înot liber în bazin cu apă minerală de la sursă sonda Nr.5, 30-50 min., peste o zi + termoterapie 90-100 °C, la curs 7-9 ședințe.

5. Peloidoterapia:

- Aplicații cu argilă local sau regional cald 36-38°C, 15-20 min, peste o zi 8 - 10 proceduri;
- Aplicații cu nămol Tambucan local sau regional, 40-42°C, peste o zi, 8 – 10 proceduri;
- Parafină și ozocherită local, sau regional 40-42°C peste o zi, 8 – 10 proceduri;

6. Hidroterapia:

- Băi cu remedii curative (conifere, salvie , terebentină albă și galbenă, sare de mare, bai cu perle), temperatuta 36-38°C, peste o zi 8 -10 proceduri;
- Jacuzzi, temperatuta 38-40°C, 15 min.

7. Hidropatie:

- Duș - masaj subacvatic cu apă obișnuită, temperatuta 34-38°C, presiunea atmosferică 2-3 atm. 10 - 15 min, 8-10 proceduri peste o zi;
- Duș cald , dispozitia 10-15 min., peste o zi, la curs 7-9 ședințe;
- duș sub formă de ploae, 10-15 min., peste o zi, la curs 7-9 ședințe;
- duș cu get de apă 1-1,5 atm., 15-20 min., peste o zi, la curs 7-9 ședințe.

8. Fizioterapia: 1 sau 2 proceduri în dependență de starea pacientului.

- Electroforeză endonazală sau la cutia toracică cu soluții CaCl, KI, eufilină zilnic sau peste o zi, nr. 8 -12.
- Ultrasunet sau fonoforeză cu hidrocortizon regiunea cutiei toracică, sau paravertebral cutia toracică nr.10-15 zilnic sau peste o zi, nr. 8 -12.
- Curenți sinusoidali modulați peste o zi nr. 8.
- Terapie cu curenți de frecvență ultraînaltă.
- Iradiere cu raze ultraviolete, cutia toracică pe câmpuri 3-4 biodoze peste o zi, 7-8 proceduri.
- Nămol galvanic la cutia toracică, 10-15 min., peste o zi, la curs 8-9 ședințe.
- Magnitoterapie la cutia toracică, zilnic sau peste o zi, la curs 9-12 ședințe.

9. Alte proceduri:

- Inhalății cu tinctură de eucalipt,prospan , sol. eufilină,dexametazon,sol. Hipertonică de 0,7%, zilnic 5 – 10 min, 12-15 proceduri.

- Masajul manual la spate sau regiunii pectorale, sau segmentar, peste o zi, nr. 8 -10.
- Kinetoterapia în grup, sau individuală după Strelinicov, zilnic, peste o zi, 8-10 proceduri;
- Terapia ocupațională, (mecanoterapia) pentru mobilizarea și fortificarea musculară: antrenament la cicloergometru, bandă rulantă, trenajor multifuncțional, minge medicală, cercuri , benzi elastice, diferite greutăți, 30-40 min zilnic , 12-16 proceduri.
- Gimnastica matinală, 25-30 min zilnic
- Fitoterapie – infuzie de ierburi cu efect mucolitic, calmant- zilnic, pe tot parcursul tratamentului.
- Aromaterapie cu uleiuri eterice de , lămiie, salvie, arbore de ceai, levănțică, eucalipt.
- **VGT** (vacuum gradient terapia) individual după schema 4-5 proceduri.
- Măcieș + brânză de vaci proaspătă 2,5-3%, zilnic, a câte 100 gr, la ora 11-00.
- **Terapie medicamentoasă** la necesitate.

Programul complex de tratament se prescrie în dependență de indicațiile medicale pentru fiecare pacient în parte.

Programul clinic instituțional la locul de lucru a fost examinat și adoptat la consiliul calității stațiunii balneo – sanatoriale „ Strugurăș ”.

Proces verbal din data de 07.02.2018.

Bibliografie:

1. Ordinul Nr 432 din 25.11.2011 Cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului Reabilitare Medicală și Medicină Fizică din Republica Moldova.
2. Ordinul Nr 502 din 25.04.2013, ”Despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de selectare și trimitere a pacienților la tratament balneo-sanatorial și listei indicațiilor și contraindicațiilor medicale pentru tratament în instituțiile balneosanatoriale”.
3. Protocol Clinic Național. Bronhopneumopatie obstructivă cronică, Chișinău, 2008.
4. Боголюбов В.М., Медицинская реабилитация, том 3, стр. 217-279. Москва, 2007.

1. Protocolul clinic instituțional la locul de lucru a fost examinat , adoptat și rectificat la consiliul calității stațiunii balneo - sanatoriale „Struguras”. Proces verbal din data de 16.09.2019.

**Protocole Clinice a locului de Lucru elaborate în baza PCN aprobată de MS RM conform
OMS 429 din 21.11.2008.**

Aprobat

**Director medical
SRL „Strugurăș”**

Terenti Ilie

**Protocol clinic instituțional la locul de lucru
în tratamentul balneo – sanatorial al pacienților cu maladii ale
APARATULUI LOCOMOTOR**

CIM Revizia 10-a O.M.S. Capitol XIII : bolile sistemului osteo –articular, ale mușchilor, țesutului conjunctiv.

Cod M 02.9; M 06.9; M 08.8; M 10.9; M 13.9; M 15.8; M 15.9; M 16.9; M 17.9; M 19.9; M 33.2; M 41.9; M 43.0; M 45, M 47.2; M 47.9; M 48.9; M 51.9; M 53.0; M 53.1; M 54.9, M 60.9; M 61.0; M 62; M 79.2; M 93.9.

INDICAȚII

- Maladiile aparatului locomotor și ale sistemului nervos periferic.
- Afecțiunile reumatismale, poliartrita reumatoidă în primele stadii de evoluție, fără manifestări sistemicе viscerale.
- Afecțiunile din grupa spondiloartropatiilor seronegative, spondiloartrită anchilozantă, artritele psoriazice, artritele reactive, guta, artritele gutoase în stadii de remisie.
- Afecțiunile reumatismale degenerative, osteoartroza primară și secundară deformată, spondiloartroza, osteohondroza (discopatii cervicale, toracale, lombare fără melopatie) în lipsa sindromului algic.
- Afecțiuni ale țesuturilor moi: miozite, tendovaginite cronice, fibromialgii, polineuropatii periferice.

CONTRAINDEICAȚII

- Afecțiunile reumatismale inflamatorii în stadii de acutizare, poliomiozită, dermatomiozită, poliartrită reumatoidă cu manifestări sistemicе, vasculite,

viscerite, pacienții nedeplasabili pe motive de insuficiență funcțională articulară gravă.

- Maladii degenerative , osteoartroza deformantă primară, secundară gr. III – IV, insuficiență primară articulară de gr. III, pacienții nedeplasabili, osteoartroză cu sinovită în acutizare, radiculopatii discogene în stadii acute cu tulburări medulare, cu indicații de tratament neurochirurgical.
- Maladii oncologice, tuberculoza, SIDA.
- Maladiile asociate decompensate.

Programul de tratament balneo – sanatorial include :

1. Consultația medicului reabilitolog (fizioterapeut);

2. Consultația medicului de profi: Internist, la necesitate neurolog, cardiolog, urolog, ginecolog, pulmonolog.

3. Investigații clinice și paraclinice

- Analiza generală a sângei.
- Analiza generală a urinei
- Glucoza sângei.
- Analiza biochimică.
- Colesterolul .
- USG organelor interne.
- USG sistemului urinar și a prostatei
- USG organelor genitale
- ECG

4. Regim – motor: antrenament sau antrenament limitat.

5. Dieta nr. 15

6. Climatoterapie:

- Terenuri în parc de pini cu distanțe individuale, cu monitorizarea Pulsului, Tensiunii arteriale, Frecvența respiratorică (Fr); zilnic 3 ori pe zi;
- Aeroterapie în parc de pini, zilnic 2-3 ori pe zi, 40 - 60 min.
- Helioterapie în perioada caldă la orele 9:00 – 11:00 și 17:00 – 19:00. În perioada rece - la orele 11:00 – 13:00 și 14:00 – 16:00. Timpul expunerii razelor solare se mărește treptat de la 10 min până la 50 min, zilnic 2 ori pe zi, 15 -16 zile;

- Înotul liber în râul Nistru cu supraveghere, 15 – 40 min în perioada caldă a timpului, la orele 9:00 – 11:00 și 17:00 – 19:00 zilnic;

7. Balneoterapia:

- Băi cu apă minerală de uz extern sonda Nr. 5 cu adaos de conifere, salvie, terebentină albă și galbenă, 36-37°C, 10-15 min, peste o zi 8-9 proceduri.
- **Hidrokinetoterapie** cu apă minerală de la sursă sonda nr.5, 20-30 min., peste o zi, la curs 7-9 ședințe.
- **Înot liber în bazin** cu apă minerală de la sursă sondanr.5, 30-50 min., peste o zi, la curs 7-9 ședințe, cu termoterapie - 90-100 °C.

8. Hidroterapie:

- Bai cu emulsie de terbentină albă și galbenă , bai cu conifere și sare de mare, cu salvie și sare de mare, sare de mare , băi cu bișofit, t 36-37°C timp de 10 -15 min peste o zi 8-9 proceduri.
- Băi patru - celulare pentru membre cu conifere, salvie, sare de mare sau combinate t 36-37°C timp de 10 -15 min peste o zi 8-9 proceduri.
- jacuzzi, 38-40°C, timp de 15-20 min, peste o zi 8 – 9 proceduri.

8. Hidropatie

- Duș - masaj subacvatic cu apă obișnuită, temperatuta 34-38°C, presiunea atmosferică 2-3 atm., 10- 15 min, 8-10 proceduri peste o zi;
- Duș cald , dispoziția 10-15 min., peste o zi, la curs 7-9 ședințe;
- -duș sub formă de ploaie, 10-15 min., peste o zi, la curs 7-9 ședințe;
- -Duș circular, peste o zi 15-20 min., la curs 8-9 ședințe.

10. Peloidoterapia:

- Aplicații cu parafină – ozocherită la regiunea coloanei vertebrale sau articulațiilor afectate, peste o zi , se aplică local, temperatuta 38 – 40°C, pe 15 - 20 min, 8 – 9 proceduri.
- Aplicații cu argilă local sau regional 38-40°C, 15-20 min, peste o zi, 8-9 proceduri.

- Aplicații cu nămol Tambucan local sau regional, 35 – 36°C , 20 min, 8 – 9 proceduri.

11. Fizioterapie: 1-2 proceduri în dependență de starea pacientului,

- Galvano-namol se aplică la regiunile articulare, regiunea gulerului, regiunea lombară sau segmentar, temperatura 40 - 42°C timp de 15 – 20 min, 8 – 9 proceduri;
- Amplipulsterapia, regimul de lucru nr.3, alternarea trenului de impulsuri moderate cu curent portant nemodulat, forma curentului alternativ cu frecvența de 110 Hz, gradul de modulație 75%, timp de 10 -12 min, peste o zi, 8 – 10 ședințe.
- Electroforeza cu sol. Dimexid 1% (în caz cînd predomină sindromul algic) ori cu soluție KI 2% (în caz cînd preponderent sănt afectate țesuturile periarticulare) 10 – 15 min peste o zi 8 – 10 proceduri.
- Ultrasunet sau fonoforeză cu ung.hidrocortizon, diclofenac, ulei de naftalan, regiunea articulațiilor afectate 8 – 9 proceduri peste o zi.
- Magnitoterapia la coloana vertebrală sau în regiunea articulațiilor afectate, zilnic sau peste o zi, 15-20 minute, 10-12 ședințe. Aparatul "MikelAngelo".
- Raze infraroșii, pe câmpuri în regiunea articulațiilor afectate 2-3 biodoze peste o zi, 7-8 proceduri;
- Raze ultrascurte, regiunea articulațiilor afectate 30-40 Vt, 8-10 min, peste o zi 6-7 proceduri;

12. Alte proceduri:

- Masajul manual la spate sau articulațiilor afectate, peste o zi, nr. 8 -10.
- Kinetoterapia pentru indicații la maladiile aparatului locomotor, în grup, sau individuală, zilnic, peste o zi, 7-8 proceduri;
- Terapia ocupațională, (mecanoterapia) pentru mobilizarea și fortificarea musculară și articulară, antrenament la cicloergometru, bandă rulantă, trenajor multifuncțional, minge medicală, cercuri, , benzi elastice, diferite greutăți, 30-40 min., zilnic sau peste o zi, 9-14 proceduri.
- Gimnastica matinală, 25-30 min zilnic

- Fitoterapie – infuzie de ierburi cu efect calmant- zilnic, pe tot parcursul.
Aromaterapie cu uleiuri eterice: eucalipt, levănțică , salvie, lămâie și arbore de ceai, la curs 8-10 ședințe.
- **VGT** (vacuum gradient terapia) individual după schema 4-5 proceduri;
- Vibromasaj la tălpi, zilnic sau peste o zi, la curs 8-12 ședințe.
Măces + brânză de vaci proaspătă 2,5-3%, zilnic, a câte 100 gr, la ora 11-00.
 - Terapie medicamentoasă la necesitate

Terapie medicamentoasă la necesitate.

Tratamentul de bază al maladiilor aparatului locomotor și sistemului nervos periferic este peloidoterapia, hidroterapia și kinetoterapia.

Programul complex de tratament se prescrie în dependență de indicațiile medicale pentru fiecare pacient în parte.

Protocolul clinic instituțional la locul de lucru a fost examinat și adoptat la consiliul calității stațiunii balneo – sanatoriale „ Strugurăș ”. Proces verbal din data de 07.02.2018.

Bibliografie:

1. Ordinul Nr 432, din 25.11.2011 Cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului Reabilitare Medicală și Medicină Fizică din Republica Moldova.
2. Ordinul Nr 502 din 25.04.2013 ,”Despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de selectare și trimitere a pacienților la tratament balneo-sanatorial și listeii indicațiilor și contraindicațiilor medicale pentru tratament în instituțiile balneosanatoriale ”
3. Protocol Clinic Național. Osteoartroza deformantă la adulți, Chișinău, 2009.
4. Боголюбов В.М., Медицинская реабилитация, том 2, стр.112 – 165, 311 – 343, Москва, 2007.

5. Protocolul clinic instituțional la locul de lucru a fost examinat , adoptat și rectificat la consiliul calității stațiunii balneo - sanatoriale „Struguras”. Proces verbal din data de 16.09.2019